

Sokratiska samtal i undervisningen

Ann S Pihlgren

ann.pihlgren@igniteresearch.org

ann.pihlgren@isd.su.se

www.igniteresearch.org

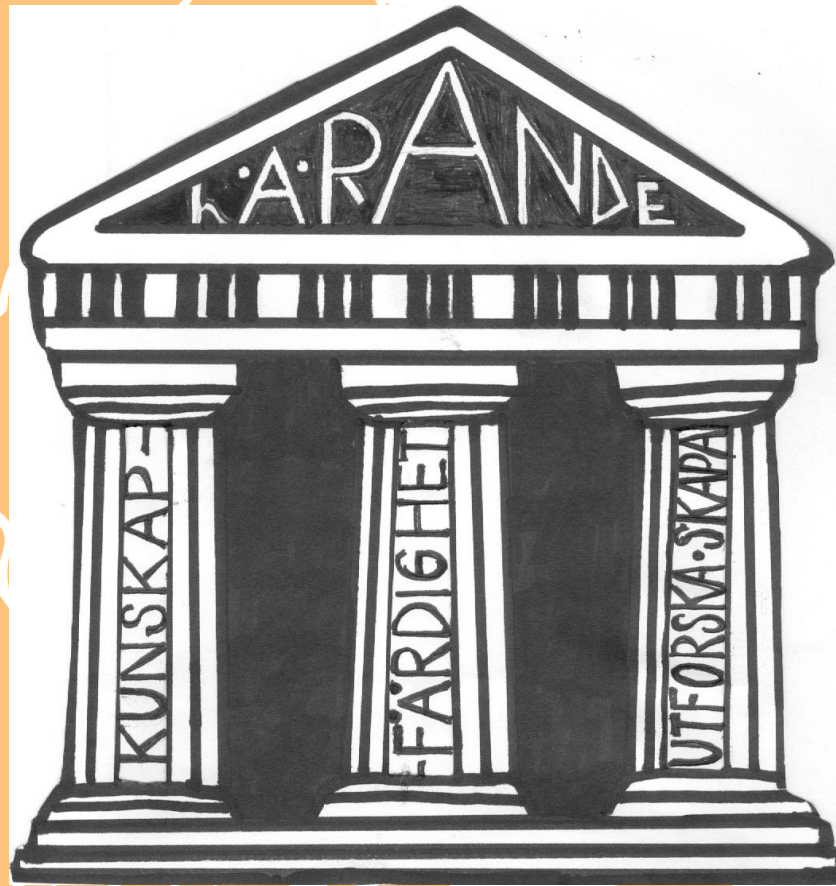
Samtalen är inspirerade av

- Sokrates **majevtik**
- Tidig svensk **folkbildning** med Hans Larsson, Oscar Olsson och Ellen Key
- Mortimer J Adlers och Robert M Hutchins **Great Books** samt Adlers Paideia Program www.paideia.org
www.greatbooks.org
- Närliggande metoder/program: P4C, PwC, Gareth B Mathew, Leonard Nelson, Deliberativa samtal m fl.

Sokrates fyra huvudkrav

- Var och en talar utifrån egen övertygelse istället för att luta sig mot auktoriteter eller allmänna föreställningar
- Deltagarna i samtalet måste vara "kongruenta"
- Deltagarna måste kunna ta exempel ut vardagslivet, snarare än att tala om hur det borde vara
- Deltagarna måste kunna utreda vad som avses med nyckeltermen i samtalet

KUNSKAPER

i språk, konst,
naturvetenskap,
samhällsvetenskap
matematik,
historia, mm.

Läraryroll: Didakt

FÄRDIGHETER

i läsa, skriva, räkna,
problemlösning,
mäta, tala,
observera,
bedöma, analysera,
skapa, slöjda mm.

Läraryroll: Coach

UTFORSKANDE/ SKAPANDE

genom Sokratiskt
utforskande och
genom skapande
aktiviteter.

**Läraryroll: Kunnig
medmänniska**

”Seminariereregler”

- Ett gemensamt utforskande genom eftertänksam dialog
- Flera möjliga svar
- Lyssna
- Var beredd att ompröva och kanske ändra din åsikt

Samtalets uppbyggnad

- **FÖRSEMINARIUM**
 - Individuellt mål och gruppmål
- **SOKRATISKT SEMINARIUM:**
 - Inledande fråga som alla kan svara på
 - Analys (tolkningsfrågor)
 - "Sokratisk fråga" (värderingsfråga)
- **POSTSEMINARIUM**
 - Utvärdering av seminariet, nåddes målet?
 - Frågor som återstår?

Lära sig tänka i seminariet

- Lärandet är interaktivt och kontextuellt:
 - Vanor blir intellektuella och dialogiska dygder och längre fram intellektuell och moralisk karaktär/praktisk visdom
 - "Multiple proximal zones"
- Intellektuella dygder: undersöka kritiskt och "förkasta"
- Dialogiska dygder: samarbeta för att göra detta

Forskningsresultat

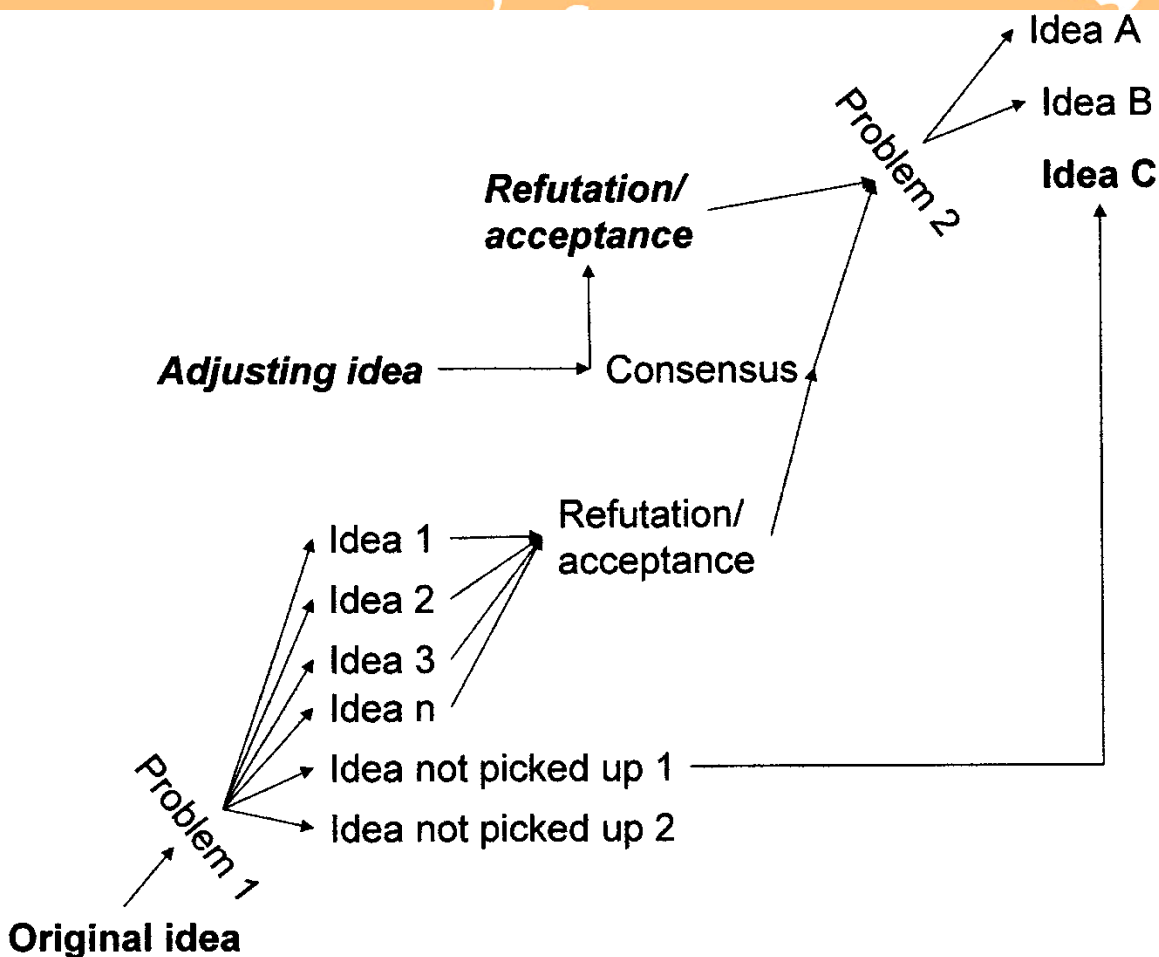

- Språk
- Kritiskt tänkande, analyserande, logik
- Social kompetens
- ”Karaktärsdanning”, personlig utveckling

Intellektuella vanor

- Intellektuella vanor är starkt beroende av dialogiska dygder, som garanterar en miljö (kontext) där “djärva” idéer kan testas
- Den ritualiserade strukturen stödjer detta
- Det var viktigt att förstå att individen inte skulle hållas personligt ansvarig (eller belönas) för idéer
- Relationen byggdes på nytt i varje seminarium

Avancerad intellektuell process

Maktfördelning

- Maktfördelningen ändrades till ett mer flerstämmigt (polyfont) samspel om seminarieledaren:
 - insåg hur rollen som seminarieledare skiljer sig från att vara lärare eller “mästare”
 - Insåg hur rollen måste skifta mellan nybörjargrupper och kunniga grupper och uppträdde i enlighet med det
 - avstod från att kontrollera vilka värden som utforskades OCH samtidigt aktivt hävdade reglerna
- Och om deltagarna, eller de flesta av dem, accepterade att delta i leken
- Och om subgrupper inte tilläts att ändra maktfördelningen

www.ur.se

**Jakten på det demokratiska
klassrummet
- avsnitt Freinetskolan Mimer**

Ett liv utan undersökning och
självrövning är icke värt att
leva för en människa

Sokrates försvarstal av Platon